

Intervju: Dr. Vojislav Vukčević

Dr. Vojislav Vukčević, ministar za dijasporu Srbije, govori o Srbima u rasejanju i o brizi otadžbine za narod u tuđini

SVI SRBI POD JEDNIM KROVOM

Srbija čini maksimalne napore da zadovolji želje i interese naroda u rasejanju, ali i naši ljudi iz dijaspore treba da shvate da su im vrata matice otvorena širom i da treba samo da dođu i regulišu sve probleme koje imaju – poruka je koju iseljenim Srbima šalje ministar za dijasporu dr Vojislav Vukčević

Lako je razgovarati sa dr Vojislavom Vukčevićem o Srbima u rasejanju, jer je ministar poreklom iz dijaspore, rođen je u Osijeku, Hrvatska, i jer je posljednjih godina pokrenuo rešavanje mnogih gorućih problema naših ljudi u belom svetu. Da pomenemo, samo inicijativu za popis naših ljudi u dijaspori, zatim predlog Zakona o dijaspori i predlog Zakona o amnestiji, koji su sa oduševljenjem prihvaćeni u rasejanju. Zato ga pitamo kako je uspeo da ministarstvo za dijasporu Srbije učini bliskom našim ljudima?

- Vrlo jednostavno, mi smo promenili pristup našem narodu u rasejanju. Ranijih godina praksa države je bila da ona "brine", na svoj činovnički i policijski način o građanima u emigraciji, a mi smo uveli princip da kao ministarstvo služimo narodu u dijaspori. Danas mi imamo tri grupacije ljudi kojima mi kao Ministarstvo za dijasporu služimo. Prvi su Srbi sa državljanstvom republike Srbije, tj. donedavne SRJ. Zatim Srbi bez državljanstva SRJ i još ne stečenim državljanstvom republike Srbije. Treća grupa su ne-Srbi, potomci predaka koji pripadaju nekom od autohtonih naroda u Srbiji, od Albanaca do Roma, preko Mađara, Hrvata, Rumuna i svih drugih koji su ovde vrlo brojni. Njihovi problemi i interesi su različiti i mi pokušavamo da im pomognemo da ih reše. Jer, na primer, ovi drugi Srbi, bez državljanstva, koji su ga izgubili nepravedno posle II svetskog rata i nikada ga nisu dobili, jer su bili politički protivnici režima koji je tad bio, a zatim i oni koji su bili nemarni prema svojim administrativnim obavezama i nisu produžili državljanstva, koje smo svi nekada imali u SFRJ, jer su im istekli tzv. crveni pasoši, su zapravo ljudi bez identiteta. Tako da im mi davanjem državljanstva Srbije vraćamo njihov nacionalni identitet, ali i njihov nacionalni i ljudski ponos.

Ima li u Ministarstvu saznanja da se broj naših ljudi koji traže srpsko državljanstvo povećava?

- Da, saznanja ima, ali nema preciznih podataka, jer se izdavanjem državljanstva bavi Ministarstvo unutrašnjih poslova

Dr. Vojislav Vukčević - ministar za dijasporu Srbije

POVERENIK NARODA

Ministar za dijasporu dr Vojislav Vukčević je rođen 1938. u Osijeku, gde je 1957. godine završio Gimnaziju. Diplomirao je 1961. na Pravnom fakultetu u Beogradu, magistrirao 6 godina kasnije, a doktorirao na Pravnom fakultetu u Novom Sadu 1974. Od 1961. do 1976. radio je kao sudija-pripravnik, zatim kao sudija i konačno kao predsednik Opštinskog suda u Belom Manastiru. Od 1976. do 1991. bio je docent, vanredni i redovni profesor građanskog prava, zatim bio prodekan i dekan Pravnog fakulteta u Osijeku, da bi prelaskom u Beograd postao advokat u Beogradu, jer mu režim Slobodana Miloševića nije dozvolio zaposlenje ni na jednom pravnom fakultetu u Srbiji.

U junu 1990. u dogovoru sa Jovanom Raškovićem, osniva Srpsku demokratsku stranku u Baranji i Istočnoj Slavoniji. Postaje potpredsednik Izvršnog odbora stranke i njen prvi ovlašćeni pregovarač u razgovorima sa HDZ. Piše delove Programa i druge akte stranke; u ime SDS sastavlja predloge dopuna hrvatskog Ustava; osniva odbore SDS-a po Hrvatskoj i obavlja druge aktivnosti od interesa za srpski narod u Hrvatskoj.

U aprilu 1991. podnosi ostavku na sve funkcije u SDS i javno se ograđuje i osuđuje nastupe Šešelja u Hrvatskoj i politiku Slobodana Miloševića. Proglašavaju ga „izdajnikom“, a srpski „oslobodioci“ Baranje mu prete smrću i pucaju u kuću.

Prelazi u Beograd i priključuje se Srpskom pokretu obnove u maju 1991. U SPO obavlja dužnost potpredsednika Izvršnog odbora stranke i generalnog sekretara u vremenu od 1994. do 2005. Na listi SPO dr Vojislav Vukčević bio je poslanik u Skupštini Srbije nakon izbora od 1992. do 1993.g kada je Skupština raspuštena.

Od 1997. do 2000. dr Vukčević je bio direktor Direkcije za poslovni prostor grada Beograda, a posle 5. oktobra 2000. je u prelaznoj Vladi Srbije obavljao dužnost ministra za odnose sa Srbima izvan Srbije do 24. januara 2001. A od 3. marta 2004. obavlja dužnost ministra za dijasporu u Vladi Republike Srbije.

Srbije. Dakle, država Srbija ima obavezu da ljudima koji sebe smatraju Srbima, ako nisu rođeni u Srbiji, i nemaju državljanstvo Srbije, omogući da to državljanstvo steknu. Vaši čitaoci treba da znaju da je državljanstvo nešto što se može, ali ne mora dobiti, da ono spada u diskrecionu ocenu svake države. Događa se da neko ko ima sve uslove da bude državljanin, ne dobije državljanstvo. A da neki crnac iz Afrike, koji dođe da igra za neku sportsku ekipu to dobije, iako ne zna srpski jezik. Mi nismo, kada smo pravili inicijativu i radili na nacrtu Zakona o državljanstvu, predvideli znanje srpskog jezika kao uslov za državljanstvo, što čine sve druge države, koje, reklo bi se, drže više do sebe. Postoji već druga i treća generacija Srba u svetu koja ne zna srpski, ali se oseća Srbima, a kako mu država, ona ranija, pa i sadašnja, nije pružila mogućnost da nauči srpski, onda ga ne treba lišiti želje koju on kao iseljenik ima o nacionalnoj pripadnosti da bude državljanin Srbije. Interes za srpskim državljanstvom ne motiveše se materijalnim interesom, jer šta bi iseljenik sa tim i kuda? Koja vajda od toga? Osim jedne vajde, koja nema svoju cenu, a to je emotivno stanje koje će ga ispuniti. A tu činjenicu treba poštovati.

POPIS ĆE POKAZATI ISTINU

Javno se govori da u rasejanju živi preko 2,5 miliona Srba u 90 država sveta. Kakvim podacima ili procenama o broju naših ljudi u dijaspori raspolaže Vaše ministarstvo?

- Iskreno da kažem: ne znamo mi to, jer nemamo precizne podatke. Upravo zbog toga se sada trudimo da se napišemo Nacrt zakona o popisu dijaspore. To je jako ozbiljan posao i ne može se prepustiti inicijativi ni jednog čoveka i ni jedne organizacije. Prvi popis naših ljudi u rasejanju mora da uradi država. Mi smo imali pokušaja da se utvrdi broj birača u inostranstvu, ali kako je odziv na izbore u dijaspori bio jako skroman, nismo ni dobili objektivne podatke o broju naših ljudi u inostranstvu. Zato Srbija želi da organizuje popis naših ljudi u rasejanju, ali to znači da u tome moramo da

učestvujemo zajedno, i mi iz matice, i ljudi iz dijaspore. Jer, odgovor na pitanje koliko nas ima i gde sve živimo može da da svaki Srbin koji Srbiju smatra svojom državom, a živi u rasejanju. I to tako što će se odazvati pozivu na popis, što će nazvati naše diplomatsko-konzularno predstavništvo ili doći u zgradu, predstaviti se, reći gde je i kada rođen, gde živi i radi. Ništa više mi od iseljenih ljudi ne tražimo. Neće biti pitanja o njihovom imovinskom stanju ili političkom opredeljenju. A, za razliku od nekih ranijeg vremena, nećemo ih zvati da prijave nekog drugog da živi u inostranstvu, nego da prijave sebe i članove svoje porodice. Tek kada to sve zajedno uradimo doći ćemo do preciznih procena i podataka koliko Srba ima u dijaspori. Mi to radimo kao da nas ima sto miliona. Kao da nas je bezbroj, da stvorimo uslove svakome, koga sada ne znamo, da se on odluči da može da dođe u otadžbinu, može u njoj ulagati, sticati prava, i raditi sve ono što radi onaj koji ovde živi.

Ipak, čini se gospodine ministre, da su naši ljudi u rasejanju navikli da očekuju da im država rešava probleme, a ne da se oni sami direktno uključuju u njihovo rešavanje. A sa druge strane, i Vi i Ministarstvo se suočavate sa nerazumevanjima u Vladi Srbije oko vaših inicijativa. Tako se dogodilo da se Zakon o amnestiji onih koji nisu izvršili ivojnu obavezu donosi i odlaže, na štetu i države i građana Srbije.

- U Vladi Srbije, nažalost, postoji blaga uzdržanost i nepotreban oprez mojih kolega ministara i nadležnih ministarstava u rešavanju pitanja vojnih obovznika u inostranstvu. Oprezni su bili i ti mladi ljudi koji nisu služili vojsku, a nalaze se u rasejanju. I to nas je sve kočilo da brzo, kada je bilo najpotrebnije, rešimo pitanje odložene vojne obaveze. Lično sam se trudio da tu našu decu ne nazivamo izdajnicima i dezerterima, da im ne sudimo, već da im pomognemo. Mislio sam da će Zakon o amnestiji stupiti na snagu neposredno pre letnjih raspusta ili godišnjih odmora 2005. ali sam onda sa tugom zaključio da se